

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення
результатів дисертаційної роботи
Квіка Андрія Михайловича

«Постсекулярна екуменічна парадигма Католицької Церкви у структурі релігійно-філософського дискурсу»

на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності
031 – Релігієзнавство галузі знань 03 – Гуманітарні науки

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

Актуальність теми дисертаційної роботи підтверджується, з одного боку, потребою науково-теоретичного аналізу джерел католицького вчення про екуменізм, об'єктивної оцінки його форм та ідейно-ціннісного потенціалу, а з другого – суспільним запитом на практичне втілення в життя парадигмальних засад постсекулярної теології та практики соціального служіння Католицької Церкви. Актуалізація цієї проблематики зумовлена також секуляризаційними та ресекуляризаційними процесами (боротьбою з впливом Церкви на різні сфери буття людства і, навпаки, «великим» поверненням релігії у суспільне життя, але не завжди в серце та розум). На тлі цієї характерної ознаки теперішнього часу неперехідні релігійні цінності легко нівелюються – їх заповнюють дрібними наративами-одноденками, які фокусують увагу малоістотних аспектах земного життя людини.

У зв'язку з цим Католицька Церква намагається вийти до сучасної людини з новим суспільним договором (соціокомунікативним мандатом), що постає як постсекулярна екуменічна парадигма. Вона передбачає не тільки посилення впливу як світового арбітра в надскладних геополітичних процесах і викликах сьогодення аж до обговорення загрози III світової війни із застосуванням Росією ядерної зброї, а й еклезіального впливу на різні конфесії, що своєю чергою вимагає суттєвої кореляції її екуменічної парадигми, теорії та практики входження в некатолицький і нехристиянський світи.

Отже, загострюється потреба наукового аналізу змісту та структурно-функціональних інтенцій постсекулярної екуменічної парадигми Католицької Церкви, важливою складовою якого є критична оцінка її ролі в подоланні кризових явищ, що визначають сучасний стан і перспективи цивілізаційного поступу людства. Та, попри те, що екуменічна діяльність Католицької Церкви має багату джерельну та історіографічну базу, а в практичному плані – багаторічну традицію з конкретними напрямками та інституційними формами, її онтологічна сутність, соціальна природа і вплив на проблеми збереження національних духовно-культурних ідентичностей того чи іншого народу, нації все ще залишаються мало вивченими.

З цього випливає, що тема дисертаційної роботи – актуальна, має новизну, вагому теоретичну цінність та соціально-практичне значення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема пов'язана із комплексними науково-дослідними темами кафедри культурології, релігієзнавства та теології – «Суспільно-культурні та етнорелігійні фактори у контексті євроінтеграційних процесів: світоглядно-ціннісні та практичні виміри» (номер державної реєстрації – 0115U001037) та кафедри філософії та культурології – «Ціннісно-смысловий потенціал філософії і науки: пошук відповідей на виклики XXI століття» (номер державної реєстрації 0120U102712) Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Мета дослідження полягає в комплексній релігієзнавчій об'єктивації католицької екуменічної парадигми для виявлення закономірностей її генези, структурно-функціональної організації та з'ясування практично-ціннісної значущості крізь призму кореляції з духовно-культурними запитами постсекулярного суспільства і стратегічними цілями соціального служіння.

Об'єктом дослідження виступають історичні, ідейно-богословські та еклезіологічні детермінанти теорії і практики екуменізму в його постмодерністській ідейній динаміці, зорієнтованості, формах імплементації, суспільного засвоєння та рецепції.

Предмет вивчення – зміст, структура та ціннісний потенціал постсекулярної екуменічної парадигми Католицької Церкви як системи теологічних поглядів і церковно-політичної стратегії відновлення єдності християн у контексті соціально-релігійної програми євангелізації глобалізованого світу.

Методологія дослідження. Завдання дисертаційної роботи виконано за допомогою теоретико-методологічного ресурсу як релігієзнавчо-філософського знання, так і методологічного інструментарію порівняльного богослов'я, історичної науки і, частково, соціології. Ця методологічна узгодженість уможливила чітке та логічне визначення й обґрунтування специфіки релігієзнавчої рефлексії постсекулярної екуменічної парадигми, що полягає у комплексному витлумаченні динаміки сучасних трансформацій, особливостей духовно-соціальної реальності та вплив екуменічного руху на їх еволюцію і перспективи розвитку.

Для системного опрацювання широкого корпусу джерел з екуменічної проблематики (тематичних історико-богословських, релігієзнавчих і філософських праць, а також значного корпусу офіційних документів церковного походження) дисертант активно застосував методів *систематизації* та *конвенціональної комунікації*. Це дозволило чітко визначити та обґрунтувати наукові твердження про контраверсійне сприйняття вірянами різних християнських конфесій ідей екуменізму. Завдяки їх застосуванню вдалося проаналізувати зміст найбільш прагматичних конвенцій екуменічного характеру і сформулювати основу новизни дисертаційного дослідження, визначивши структурно-функціональну природу екуменізму в контексті міжконфесійного діалогу та інкультурації, довести його суспільну пасіонарність, соціально-культурну й духовно-моральну спрямованість.

Для критичного осмислення, узагальнення науково-дискурсивної апробації та ідейно-сислової структуризації здобутих даних, дисертант широко використовував методи *феноменології*, *герменевтики*, а також *дедукції* й *індукції*, що сприяло комплексному дослідженню фактів і встановленню причинно-наслідкових зв'язків. Такий підхід важливий з огляду на важливість об'єктивної оцінки аксіологічного потенціалу екуменічного руху в умовах сучасних глобалізаційних трансформацій і ресекуляризації.

Дисертант намагався ретельно дотримуватися загальних принципів релігієзнавчого дослідження (позаконфесійності, світоглядного плюралізму, правового забезпечення свободи совісті тощо).

Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

2. Розкриття мети дисертаційної роботи полягало передусім в тому, щоби: 1) здійснити релігієзнавчо-методологічну концептуалізацію наукового дискурсу щодо еклезіально-богословських засад католицької екуменічної парадигми; 2) реконструювати основні соціально-релігійні та культурно-історичні передумови інституалізації екуменічного руху, його стратегічних цілей і ключових форм практичної реалізації; 3) визначити провідні тенденції критичного осмислення теологічних концепцій і конфесійного обґрунтування соціально-педагогічного, морально-виховного та культурно-просвітницького потенціалу екуменічного руху; 4) витлумачити роль екуменізму як вагомого чинника міжцерковного діалогу й інтенсифікації процесів інкультурації, соціалізації вірян та їхньої культурної самоідентифікації; 5) експлікувати ціннісний ресурс католицької моделі екуменізму та визначити особливості його впливу на релігійні та суспільні процеси, духовно-культурне й соціально-політичне життя; 6) дослідити специфічні форми дієвості католицької екуменічної парадигми в аспекті реалізації програми соціального служіння Католицької Церкви у постсекулярну добу; 7) з'ясувати ідейно-ціннісні переваги і ризики екуменічного руху, його церковно-адміністративні та місійні детермінанти підвищення пасіонарності екуменічного руху, зокрема, в богословсько-освітній сфері.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертанткою, та їх новизна.

Уперше:

а) здійснено цілісну міждисциплінарну релігієзнавчу рефлексію соціально-практичного потенціалу екуменізму як домінантного напрямку і форми реалізації постсекулярної парадигми католицизму в умовах сучасних глобальних процесів і трансформацій;

б) визначено основні чинники формування постмодерністської духовно-соціальної реальності та критичної оцінки впливу екуменізму на її трансформативну динаміку;

в) узагальнено провідні тенденції критичного осмислення теологічних концепцій та конфесійного обґрунтування соціально-педагогічного, морально-виховного і культурно-просвітницького потенціалу екуменізму, а

відтак поглиблено зміст основних понять, які характеризують екуменічний рух, розкривають його внутрішній потенціал та різні рецепції як доктринально-богословської моделі повернення до витоків і відновлення її внутрішньої сили;

г) увиразнено методологічні спроможності релігієзнавчої об'єктивації постсекулярної реальності крізь призму біблійного антропосоціогенезу та католицького вчення про суспільство й витлумачено аксіологічний потенціал діалогу між секулярним і релігійним суспільствами;

д) обґрунтовано основні соціально-релігійні та культурно-історичні детермінанти інституалізації екуменічного руху, його стратегічні цілі та ключові форми практичної реалізації в постсекулярному соціумі:

2. *Концептуально поглиблено й обґрунтовано наукові твердження* про внутрішній ресурс екуменізму в межах постсекулярної екуменічної парадигми Католицької Церкви, що постає ідейним джерелом і практичним інструментарієм до розв'язання низки не лише соціально-етичних, гуманітарних, а й суспільно-політичних проблем, а тому екуменічний рух – явище динамічне. Для цього його доктрину постійно ідейно та канонічно доукомплектовують і вдосконалюють. За такого підходу, екуменізм набуває форми цілісної аксіологічної системи, що містить ідеї та практичні настанови, які сприяють сталому розвитку людства, національних держав, народів з їх прагненнями зберегти власну духовно-культурну ідентичність;

3. *Доведено, що:*

а) екуменізм, з одного боку, постає як доктрина зі всіма характерними для її структурно-функціональної природи поняттями, ознаками та критеріями, а також чітко встановленими формами її об'єктивації і впливу, а з іншого – набором конкретних інструментів і практичних засобів для її реалізації та досягнення поставленої мети, залишаючись з погляду релігієзнавчо-методологічної концептуалізації явищем, яке оцінити однозначно доволі важко як з позицій наукового дискурсу, так і суто еkleзіально-богословського аналізу;

б) сучасна релігієзнавча проєкція католицької екуменічної парадигми побудована на постмодерністській програмі соціального служіння Католицької Церкви, в основу якої покладено Христо- та антропоцентричну ідею філософського тлумачення постсекулярної екуменічної парадигми з її домінантами – еkleзіологічними, евхаристичними та сотеріологічними аспектами. Це підтверджує апробацію комплексного міждисциплінарного дослідження, результати якого засвідчують вдалу спробу релігієзнавчого аналізу католицької богословської концепції екуменізму як релігійно-світоглядної парадигми, що виступає джерелом і важливим чинником формування постсекулярної духовно-соціальної реальності;

в) в умовах плюрального суспільства значущою складовою освітнього процесу для здобувачів богословської освіти має бути викладання екуменізму як самостійної навчальної дисципліни або ж тематичний модуль навчання у рамках таких навчальних дисциплін, як пастирське та моральне богослов'я, місіологія і місіонерська діяльність тощо.

г) важливість і необхідність інтеграції в освітній процес для здобувачів (хоча би на другому рівні вищої богословської освіти) змісту та ідейно-ціннісних принципів екуменічної парадигми, що можливе у межах навчальних дисциплін гуманітарно-світоглядного циклу та соціально-поведінкових предметів.

4. До елементів новизни потрібно віднести також сам підхід автора до здійснення релігієзнавчого аналізу екуменізму, оскільки обраний науковий пошук є прикладом вдалої спроби поєднання філософської та богословської методологій критичного аналізу ідейно-сміслової поліфонії, історичних і соціокультурних детермінант екуменічного руху, а відтак і його соціально-психологічного, морально-етичного й виховного потенціалу, інтеграційної, легітимізуючої й толератизуючої спроможностей. Це, на наш погляд, забезпечило дисертаційній роботі справді релігієзнавчу концептуалізацію феномену екуменічного руху, сприяло переконливому обґрунтуванню її теоретичного та практичного значення.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються підтверджує чітко визначений науковий апарат дисертаційного дослідження, його цілісний характер і завершена форма, вдало підібраний та ефективно застосований методологічний інструментарій. Відзначаємо також якісний синтез емпіричних і теоретичних підходів до здобуття нових знань, комплексне врахування поліфонії та багатоаспектної екуменічного руху як феномену церковно-релігійного походження, однак із яскраво вираженими зв'язками та впливами на соціальне, суспільно-культурне, політичне та економічне життя не лише вірян різних конфесій, а й народів, країн, глобалізованого світу загалом.

Роботу написано на широкій базі першоджерел, з використанням фундаментальних праць релігієзнавчого та богословського характеру, а також результатів соціологічних досліджень, що засвідчує вміння дисертанта самостійно збирати й опрацьовувати історичні документи критично аналізувати та інтерпретувати дискурс, співвідносячи його із сучасними складними і суперечливими процесами і цілями екуменізму як ідейно-богословської парадигми доби постсекулярності або ресекуляризації. Це та інше забезпечило обґрунтованість і достовірність сформульованих наукових тверджень, узагальнюючих висновків і положень новизни, що винесено на захист.

Дослідження А. Квіка – самостійна, цілісна й завершена наукова праця, виконана з додержанням стандартів академічної доброчесності. Дисертація не містить текстові запозичення без відповідних посилань на джерело.

Згідно із висновком про результати перевірки програмою UNICHECK, робота – оригінальна на 99,28 %, що підтверджує високий рівень наукової зрілості здобувача.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувачки, її особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності дисертантки з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач Квік Андрій Михайлович підтвердив високий рівень теоретичної підготовки, що засвідчує засвоєння передбачених ОНП компетентностей і програмних результатів навчання та наукової діяльності упродовж навчання в аспірантурі за спеціальністю 031 Релігієзнавство та цілісністю й елементами наукової новизни представленого на розгляд дисертаційного дослідження.

Отже, констатуючи високу обізнаність дослідника з науковим дискурсом з розроблюваної проблеми, вміння систематизувати і узагальнювати наявні наукові здобутки в галузі релігієзнавства, зіставляти та інтерпретувати альтернативні теоретико-методологічні позиції, теоретизувати та проблематизувати раніше сформульовані у релігієзнавчо-богословській думці, які потребують поглиблення, нової інтерпретації та переоцінки, а отже, й уточнення та коректного обґрунтування та концептуалізації з метою заповнення лакун в галузі релігієзнавства та богослов'я і, зокрема, порівняльного.

На цьому тлі здобувач А. Квік зумів зреалізувати вагомий особистий внесок у релігієзнавчу науку, підготувавши суцільний текст дисертації необхідну кількість фахових одноосібних публікацій.

6. Наукове та практичне значення роботи.

Дисертація містить науково обґрунтовані результати релігієзнавчого (критичного міждисциплінарного) аналізу феномену екуменізму, в якому здійснено переоцінку ідейно-ціннісного потенціалу й праксеологічних форм екуменічного руху, а відтак закладено нові ефективні принципи та підходи до витлумачення специфіки реалізації екуменічної парадигми католицизму в контексті постсекуляризаційних трансформацій і детермінованих ними тенденцій у глобальному релігійному житті та просторі, що має свій неоднозначний вплив на міжцерковні взаємини і міжконфесійний діалог загалом. Теоретичну значущість підтверджує також спроба обґрунтувати міждисциплінарну концепцію екуменічної парадигми Католицької Церкви та увиразнити її зміст, ідейно-сміслові і морально-ціннісні концепти з позицій сучасного морального богослов'я, еклезіології та сотеріології.

7. Використання результатів роботи.

Теоретичні положення та висновки дисертації можна використовувати для оптимізації змісту низки навчальних дисциплін релігієзнавчого, богословського, педагогічного та політологічного змісту, а також в експертних практиках, пов'язаних із аксіосферою релігійної діяльності, взаємин Церкви і Держави у сфері політики державно-конфесійних відносин.

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувачки в публікації.

Публікації з теми дисертації висвітлюють проблематику та основні твердження наукової роботи. Їх викладено у 3 фахових статтях та 5 працях, що додатково відображають наукові результати дисертаційного дослідження, а також 6 публікацій апробаційного характеру.

Наукові праці у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (3):

1. Квік А. М. Релігієзнавчо-філософська рефлексія екуменізму в контексті постсекулярної парадигми. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Серія : Філософія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. Випуск 813. С. 135-140.
URL: <http://www.philosophy.chnu.edu.ua/res//philosophy/813.pdf>
 2. Квік А. М. Ідейно-сміслова об'єктивація постсекулярної реальності та християнська реакція на її релігійно-політичні процеси. *Мультиверсум: філософський альманах*. Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди НАН України. 2020. Вип. 2(172). Том 2. С. 119-134.
URL: <http://multiversum.com.ua/index.php/journal/article/view/408/354>
DOI 10.35423/2078-8142.2020.2.2.09
 3. Квік А. М. Релігієзнавчо-філософський аналіз ефективності католицької екуменічної концепції в контексті міжрелігійного діалогу з ісламом. *Освітній дискурс : збірник наукових праць*. 2022. Випуск 41 (7-9). С. 74 – 85.
URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39392/Kvik.pdf?sequence>
DOI 10.33930/ed.2019.5007.41(7-9)-8
- Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації (5)*
4. Kvik A. M. Theological rationale of ecumenism and its social passionarity. *Deutsche Internationale Zeitschrift für zeitgenössische Wissenschaft*. 2021. Vol. 9 : Iss. 2. Pp. 50-54.
ISSN: 2701-8377
URL: <https://dizzw.com/en/%e2%84%969-may-2021/>
DOI 10.24412/2701-8369-2021-9-2-50-54
 5. Kvik, A.M., Vaskul, S.V. Structural and functional nature of ecumenism and its influence on interfaith dialogue and the process. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2022. Vol. 2. Pp. 91-96.
ISSN : 2592-8813
URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/bjlss/article/view/1846>
DOI <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-15>
 6. Квік А. М. Праксеологічний вимір екуменізму та його основні діалогічні форми. *Грані*. 2021. № 2 (24). С. 65-73.
URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1605/1582>
 7. Квік А. М. Проблематика екуменізму в Католицькій Церкві до II Ватиканського собору: філософсько-релігієзнавчий аналіз. *Вісник*

Львівського університету. Серія : філос.-політолог. студії. Львів : ЛНУ імені Ів. Франка, 2021. № 34. С. 42-49.

URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/34_2021/8.pdf

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.34.6>

8. Квік. А.М., Шкрібляк М.В. Аксіологічний потенціал екуменічного руху у контексті міжрелігійного діалогу. *Вісник Львівського університету. Серія : філософсько-політологічні студії. Львів : ЛНУ імені Ів. Франка, 2021. № 37 (2021). С. 33-41.*

URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/37_2021/6.pdf

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.37.4>

Наукові праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

9. Квік А. Аксіологічний потенціал діалогу між секулярним і релігійним суспільствами. *Українська наука в XXI столітті : Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (9 травня 2021 р., м. Одеса). Одеса : Science Bulletin, 2021. С. 25-28.*

URL: <https://ua.science-bulletin.org/archiv/conference-uk-sci.pdf>

10. Квік А. Принципи соціального служіння в контексті постмодерністської парадигми католицизму. Публічне управління і процеси децентралізації в Україні: регіональний аспект : Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет конференції (22 квітня 2021 р., м. Чернівці). Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича. 2021. С. 32–34.

11. Квік. А. М. Сучасна релігієзнавчо-філософська проєкція католицької екуменічної парадигми. *Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (16-17 липня 2021 р., м. Одеса). Одеса : ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства». 2021. С. 50-54.*

12. Квік А. Католицька концептуалізація постсекулярного суспільства. *Current issues, achievements and prospects of Science and education : The XII International Science Conference (May 03 – 05, 2021, Athens, Greece) Αθήνα, 2021. С. 203-204.*

URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2021/05/XII-Conference-Current-issues-achievements-and-prospects-of-Science-and-education.pdf>

13. Квік. А. М. Постсекулярна реальність та її ідейно-сміслова об'єктивізація Католицькою Церквою. *П'яті Таврійські історичні наукові*

читання : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (2-3 квітня 2021 р., м. Київ). Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2021. С. 65-67.

14. Квік А., Васкул С. Феномен постсекулярності в контексті сучасного релігієзнавчо-філософського дискурсу. Молодіжна наука заради миру та розвитку : Зб. матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (9-11 листопада 2022 р., м. Чернівці). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2022. С. 195-197.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/21177/1/Kurushkina_The_impact_of_wars_and_the_revolution_of_dignity_on_fashion_in_Ukraine_and_th

10. Мова та стиль викладення узгоджені з нормами лексичного складу, термінології, синтаксису сучасної літературної української мови і наукового стилю загалом, його релігієзнавчої та філософської специфіки. Констатуємо загалом коректне стилістичне вираження ідей дослідження.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, характером положень наукової новизни та практичним значенням дисертація Андрія Квіка відповідає спеціальності 031 Релігієзнавство галузі знань 03 Гуманітарні науки.

12. Оформлення дисертації.

Текст дисертації складається зі вступу, трьох розділів (кожен з яких поділено на підрозділи), висновків та списку використаної літератури. Загальний обсяг дисертаційної роботи – 179 сторінок. Список використаних джерел становить 152 найменування. Оформлення дисертації виконано з дотриманням нормативних вимог.

13. Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Квіка Андрія Михайловича на тему: **«Постсекулярна екуменічна парадигма Католицької Церкви у структурі релігійно-філософського дискурсу»**, виконана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 031 Релігієзнавство, – самостійне, цілісне й ґрунтовне наукове дослідження з низкою міждисциплінарних рис.

Актуальність досліджуваної наукової проблеми й емпірична база дослідження зумовили наукову новизну отриманих результатів і висновків дисертації. Коректність визначення наукового апарату дослідження склали фундамент для їх обґрунтування та винесення на захист. Наукові здобутки здобувача за результатами проведеного дослідження розширюють предметне поле релігієзнавства й суттєво доповнюють сучасні релігієзнавчі та богословські теоретичні знання ґрунтовними науковими висновками, концептуальними узагальненнями про генезу і структурно-функціональну природу екуменізму.

Дисертація відповідає чинним вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до

оформлення дисертації» зі змінам і доповненнями, внесеними наказом № 759 МОН України від 31.05.2019, а також вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Уряду № 44 від 12.01.2022 р., зі змінами, внесеними Постановою Уряду № 341 від 21.03.2022 р.).

За результатами публічної презентації результатів дисертації та їх обговорення на засіданні кафедри філософії та культурології філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 13 жовтня 2023 р. дисертацію Квіка Андрія Михайловича рекомендовано до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 031 Релігієзнавство галузі знань 03 Гуманітарні науки. (Рішення ухвалено членами науково-педагогічного колективу кафедри одногосно).

Голова засідання,
завідувач кафедри
філософії та культурології,
доктор філософських наук, доцент

Ольга РУПТАШ

Підпис *Рупташ О.* засвідчую
Учений секретар Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
Демуровська Н. С.
" 17 жовтня 2023 "

